

Baix Cinca: estranys entre els mollarerers

QUIM GIBERT
PSICÒLEG I COAUTOR
D'IDENTITATS. CONVIVÈNCIA
O CONFLICTE'

Un expedient d'expulsió fallit a causa d'una detenció policial; un justificant mèdic de Creu Roja; l'empadronament municipal i, de retruc, la tarja sanitària, poden ser opcions per demostrar que fa més de 3 anys que resideixes a l'Estat espanyol. Atès que és un requisit indispensable, junt amb un contracte de feina d'un any, per a disposar del NIE, el número d'identitat d'estranger. Per a Xandru Sánchez Hoya, fragatí socialment compromès, l'actual llei d'estrangeria "és una de les més restrictives d'Europa".

Hi ha treballadors sud-americans de la fruita que aterren amb contractes temporals en origen. També hi ha jornaleros provinents de Mali, territori en conflicte bèl·lic, que poden legalitzar l'estada, entre nosaltres, en tant que refugiats. No obstant això, el gruix dels estrangers extracomunitaris sense regularitzar són principalment africans. Es tracta d'un submón que es va fer visible amb la irrupció del coronavirus. I és que a l'estació d'autocars de Fraga es van anar acumulant de temporers, que traginaven maletes i cartrons. Bona part d'aquests forans indocumentats hi van dormir moltes nits de la primavera de 2020: no tenien on anar a raure. Fins a les acaballes de juny de 2020, tres mesos més tard de l'esclat de la pandèmia, l'Ajuntament fragatí, de bracet de la Creu Roja, no es va dignar a habilitar el poliesportiu del Sotet en alberg comunitari temporal. Xandru Sánchez, que també és actiu en el món sindical i en cooperativisme, em diu que l'episodi va desencadenar alarma social entre els veïns: "fou una manera d'estigmatitzar el jornalero estranger, en situació il·legal, com a un probable portador del covid-19". Sigui com fos, les assignatures pendents de l'administració, ara fa dos anys, van quedar en evidència.

És veritat que en un solar municipal, entre el Sotet i el Càmping Fraga, hi ha en curs la construcció d'un mòdul prefabricat de microhabitatges, amb cabuda per a 30 jornaleros. Hi podran fer una estada de 15 dies, a tot estirar, mentre cerquen feina i un allotjament més estable durant la campanya fructícola. L'esmentat terreny disposa d'espai per a aixecar dos mòduls més, però a hores d'ara sense data d'execució. Xandru pensa que el nou assentament és un pegot, en forma de gueto, que no resoldrà la problemàtica de l'habitatge: "la frase que millor ho defineix és

Pan para hoy y hambre para mañana". No podem oblidar que un dels termes municipals més extensos de la península és el de Fraga, en el qual els estius hi acostumen a feinejar cap a 6.000 treballadors de la fruita. Al capdavant, la promoció i de gestió de l'allotjament de la població temporera és un abordatge que han d'assumir els ajuntaments, segons diferents disposicions de la DGA: "s'atribueix als municipis la competència en matèria de control d'edificacions i disciplina urbanística".

Óscar Moret Raluy dinamitza una petita empresa agrícola, amb 12 temporers a l'estiu (i 4 a l'hivern) amb contractes fixos discontinus: "D'arrelament de jornaleros estrangers n'he fet molts". L'explotació d'Óscar Moret, especialitzada en el conreu de préssec, és a Almudàfar de Cinca, gairebé a 20 km. de Fraga: "sovint la fruita collida el juny no me l'abonen fins al desembre i, amb la guerra d'Ucraïna, vull pensar que els préssecs, que majoritàriament van cap a Bielorrússia, hi seran exportats com fins ara". Moret és també l'alcalde pedani d'aquest llogarret de 60 habitants, integrat a la vila d'Osso de Cinca. Óscar Moret Raluy em diu que la major part dels veïns són jubilats i que, en conseqüència, li fa més por que una pedregada que, en menys de 10 anys, "siguem quatre gats". De fet, Almudàfar és el nucli urbà més menut del Baix Cinca: bàsicament és el carrer Major.

A ran de la manca de solucions en matèria d'habitatge rural, l'esmentat pedani no veuria en mals ulls fer d'un sector d'Almudàfar, amb possibilitats d'ampliació, una comunitat residen-

cial per a la tercera edat. Es tractaria d'un mòdul, impulsat per una fundació local amb participació veïnal, en el qual la gent gran conviuria amb els jornaleros. Alhora seria extrapolable a altres col·lectius. El projecte urbanístic inclou el lloguer o adquisició de cases deshabitades de la pedania. I, sobretot, l'adaptació dels immobles en funció del perfil de l'usuari (tampoc queda descartat promoure noves construccions). L'emplaçament disposaria de serveis comuns i d'esbarjo.

La primera meitat del segle passat (i dècades abans), tant a la Franja de Ponent com a la Terra Ferma, foren moltes les famílies que, per raons econòmiques, els va caldrà emigrar. El Canal d'Aragó i Catalunya, el Canal d'Urgell i altres infraestructures hidràuliques van aturar en part la despoblació. Ben mirat, les dificultats per viure del camp és un dels eixos d'Aigua a les venes, brillant

assaig de Francesc Canosa, que ha arribat a la tercera edició. I també l'espina dorsal d'Alcarràs, film guanyador de la Berlinale d'enguany. Si el conreu de les famoses figues de Fraga va quedar substituït, els anys 60, pel de mollareros fou justament per què aquesta variant de préssecs disposava de suficient aigua per ser regada. A més d'esdevenir un producte d'allò més rendible. Francesc Ricart, fragatí il·lustre, em recalca que es tracta d'una fruita amb molta aigua a la polpa, amb la qual cosa es desprèn fàcilment del mollarero.

Un diumenge gèlid d'hivern observo que en una marquesina d'autobús, a l'alçada de Sta. Lecina, a la carretera de Montsó a Alcolea de Cinca, un africà que espera el cotxe de línia. De tornada, una hora més tard, el de la parada continua allà assegut. Decideixo aturar-me. Em diu que es dirigeix a Bellver de Cinca. Havent enllestit l'encàrrec que tenia entre mans, no em sap greu fer un canvi sobtat de ruta: jo enfilava, sense presses, cap a Vilella de Cinca, l'altre costat del riu. Dawda, que és el seu nom, m'explica que a Bellver hi comprarà manduca: hi ha un establiment de queviures que obre també els diumenges al matí. Afegeix que a l'hora de dinar s'entaularà a casa d'uns amics temporers, que l'endemà el tornaran, de bon matí, a Sta. Lecina, on hi feineja. M'ha abellit, que diuen els valencians, conèixer un estrany que, mentre el duia en cotxe, fins allà on l'esperaven, ha deixat de fer-se'm estrany.

Por tu seguridad

XAVIER PALAU ALTARRIBA
PORTAVOZ DEL GRUPO MUNICIPAL POPULAR EN LA PAERIA

Hay que prestar atención a los miedos y a las inquietudes que pueden tener amplios sectores de nuestra ciudad. Cada vez son más las actuaciones delictivas de grupos que cometen robos violentos y agresiones, peleas, hurtos, destrozan el mobiliario público o queman contenedores en cada vez más barrios de Lleida, causando alarma entre los vecinos y vecinas.

Ante este fenómeno hay que ser conscientes de que están generando alarma social y, por eso, es necesario erradicar las conductas delictivas cuanto antes. En democracia, el ciudadano confía a los poderes públicos su seguridad.

Dicho sea de antemano todo nuestro apoyo a todos los cuerpos y fuerzas de seguridad en Lleida, por su trabajo incansable, muchas veces invisible y con precarios medios materiales a su alcance y escasez de recursos. No obstante, ahí siguen, defendiendo nuestros derechos. Su labor merece de nuestro reconocimiento y apoyo, por velar por nuestra seguridad y

la de nuestras familias. Muchos jóvenes y sus familias tienen miedo, pero también, muchas personas mayores se sienten inseguras: hay barrios en nuestra ciudad *okupados* por bandas y pandillas que roban e intimidan. Todos sabemos que es recomendable evitar determinadas zonas a horas concretas, pues la delincuencia se adueña de las calles ante la falta de efectivos policiales. Toda persona tiene derecho a transitar por cualquier calle y zona de Lleida con total seguridad y cuando no es así es que algo falla y hay que mitigarlo.

Hay un problema de multirreincidencia, que genera impotencia entre los ciudadanos y en la policía. Unos ven como les roban, los policías los detienen y, al rato, salen de las comisarias o juzgados para volver a robar, lo que demuestra los fallos del sistema. Hay un problema que debe resolverse pronto porque corremos el riesgo de ruptura entre el vínculo que existe entre la seguridad de las personas y la convivencia democrática. Las calles son de todos. No de unos cuantos.

No podemos vivir este con miedo y con percepción de inseguridad.

Una sociedad no puede permitir la delincuencia como modo de vida o profesión, sea quien sea quien lo haga. Una democracia debe contar con elementos legislativos para acabar con la multirreincidencia y crear un ambiente propicio y adecuado para la convivencia pacífica de las personas.

Por ello, los gobernantes deben poner mayor énfasis en el desarrollo de las labores de prevención y control de los factores que generan violencia e inseguridad. No ser conscientes del problema generará más sensación de inseguridad e impotencia. Estamos a tiempo, pero no podemos dejar la solución en manos de los grupos de izquierdas que arrastran la ciudad desde hace más de 40 años porque sería tanto como dejar a los lobos a cuidar a las gallinas. El grupo municipal popular en la Paeria apostamos por una Lleida segura, porque tu seguridad me importa, nos importa.